

Eesti
Põllumajandusloomade
Jõudluskontroll

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

Selgitusi lihaveiste geneetilisest hindamisest

EPKK infopäev 2022 Tsura talus

Mart Uba
26.04.2022

Kokkuvõte 2021.a kevadel

- Interbeefi piloothindamine oli meile edukas
- Interbeefi testhindamine toimub käesoleva aasta kevad-suve jooksul
- Kujundame aretajasõbralikku hindamistulemuste esitamist

Tänased teemad

- Interbeefi hindamine
- Hindamistulemuste ettevalmistamine avaldamiseks (baseerimine ja suhtelise aretusväärtuse arvutamine)
- Selgitused avaldatud tulemuste kohta

Interbeefi hindamine

- Edukas testhindamine 2021.a kevadel-suvel
 - Oktoober 2021 – ametliku hindamise tulemused
 - Märts 2022 – ametliku hindamise tulemused
 - Kevad 2022 – toimub testhindamine “Aprill 2022 “
põlvnemisandmete esitamine 28. märtsiks,
jõudlusandmete esitamine 11. aprilliks
12. juuli 2022 – testhindamise tulemuste kinnitamine

Interbeefi ametlik hindamine

Interbeefi “Märts 2022” hindamine toimus käesoleva aasta veebruaris ja tulemused avaldasime 4. märtsil

Tõug	Aretustunnus	
	AWW	CAE
Aberdeen-Angus AAN	+	+
Charolais CHA	+	+
Hereford HER	+	+
Limousin LIM	+	+

Interbeefi hindamise tulemused

Võõrutusmassi hindamise käigus tehti 4 hindamist:

1. AAN - 6 riiki (CZE, DEU, DFS, IRL, CHE, EST)
2. CHA - 12 riiki (IRL CZE DFS FRA DEU CHE ZAF
AUS SVN LVA EST ITA)
3. HER - 6 riiki (CZE DEU DFS IRL CHE EST)
4. LIM - 13 riiki (CZE DFS ESP GBR IRL FRA DEU CHE
AUS SVN LVA EST ITA)

Interbeefi hindamise tulemused

Poegimiskerguse hindamise käigus tehti 4 hindamist:

1. AAN - 4 riiki (CZE DFS IRL EST)
2. CHA - 6 riiki (CZE DFS FRA IRL SVN EST)
3. HER - 4 riiki (CZE DFS IRL EST)
4. LIM - 7 riiki (CZE DFS FRA GBR IRL SVN EST)

“Märts 2022” hindamise tulemused

Failid avaldamistingimustele vastavate loomade
aretusväärtustega:

AWW: AAN - 320305 (EST-9541)
 CHA - 1137250 (EST-6227)
 HER – 244172 (EST-6960)
 LIM – 1012797 (EST-9430)

CAE: AAN - 335209 (EST-9969)
 CHA - 809995 (EST-4160)
 HER – 419964 (EST-7095)
 LIM – 1137904 (EST-9287)

Aretusväärtuse baseerimine

Aretustunnus - võõrutusmass

Kohaliku hindamise iga looma aretusväärtus korrigeeritakse tõu piires geneetilise baasi moodustavate 2015. aastal sündinud võõrutusmassiga loomade aretusväärtuse keskmise võrra.

Interbeefi hindamise iga looma aretusväärtus korrigeeritakse tõu piires geneetilise baasi moodustavate Eestist Interbeefi hindamisse esitatud 2015. aastal sündinud võõrutusmassiga loomade aretusväärtuse keskmise võrra.

Aretusväärtuse baseerimine

Kohaliku hindamise iga looma aretusväärtus korrigeeritakse **tõu piires** geneetilise baasi moodustavate 2015. aastal sündinud võõrutusmassiga loomade aretusväärtuse keskmise võrra.

<u>Tõug</u>	<u>Arv</u>	<u>Keskm</u>	<u>Min</u>	<u>Max</u>
AB	571	0	-61.97	40.55
CH	345	0	-47.72	39.39
HF	439	0	-47.07	41.46
LI	607	0	-55.47	46.80
SI	322	0	-53.61	36.99
BA	81	0	-27.24	27.13
HC	74	0	-32.50	30.13

Aretusväärtuse esitamine

5 esimest aww järgi (ühe karja 2020.a sündinud
52 looma hulgast):

ID	S	SYND	bw kg	dg200 g	aww kg	av365 kg
505201603	M	2020	+1.6	+119	+25	+26
505187697	F	2020	+1.8	+116	+23	+30
505212139	M	2020	+0.4	+110	+23	+38
505207092	M	2020	-1.1	+80	+21	+21
505199706	M	2020	+0.2	+83	+20	+17

.. ja 5 viimast:

505208586	F	2020	-1.2	-33	-5	-7
505180080	F	2020	+1.7	-23	-8	+7
505201604	F	2020	+1.2	-41	-9	+0
505185812	F	2020	-0.1	-56	-11	-12
505199704	M	2020	-1.6	-88	-19	-13

Suhtelise aretusväärtuse arvutamine

Aretustunnuse geneetiline baas meie hindamise alusel:
tõu piires baaspullid, kellel sünniaasta ≥ 2005 ,
hindamises ≥ 10 järglast ja usalduskoeffitsient $\geq 50\%$

Tõug	Baaspullide arv	
	AWW	CAE
AAN	179	346
LIM	130	279
CHA	81	160
HER	110	233

Baaspullide AV keskmise ja standardhälbe alusel arvutame suhtelise aretusväärtuse SAV igale kohalikus hindamises ja Interbeefi tulemusfailis olevale loomale.

Aretusväärtuse esitamine

5 esimest saww järgi:

ID	S	SYND	SAV0	SAV	DG	SAWW	SAV365
505201603	M	2020	116	121	120	120	116
505187697	F	2020	118	121	119	119	119
505212139	M	2020	107	120	118	118	124
505207092	M	2020	96	114	117	117	113
505199706	M	2020	105	115	116	116	110

..ja 5 viimast

505208586	F	2020	95	93	95	95	95
505180080	F	2020	117	95	93	93	104
505201604	F	2020	113	92	92	92	99
505185812	F	2020	103	89	90	90	92
505199704	M	2020	92	83	83	83	91

Hindamistulemuste avaldamine

Juurdepääs lihaste geneetilise hindamise tulemustele on lihaste jõudluskontrolli programmi Liisu kasutajatel

- Interbeefi hindamistulemused avaldatakse EPJ kodulehe lihaste aretusväärtuste lehel
- Eesti hindamise ametlikud tulemused pullidele avaldatakse programmis Liisu Üldine all
- Karja omanik näeb oma karjasolevate loomade geneetilist taset Liisus Karja analüüs/Aretusväärtused all paljude meil hinnatud aretustunnuste põhjal

Interbeefi aretusväärtused

2022. aasta:

Interbeefi hindamistulemused Eesti skaalal avaldatakse 4. märtsil ja 21. oktoobril.

- Võõrutusmass
- Poegimiskergus

Interbeefi hindamistulemuste avaldamine

Avaldamise reeglid:

1. Kui looma hindamistulemuste (AV) staatus lähteriigis on ametlik, siis on selles riigis ametlik ka Interbeefi AV.
2. Kui loomal on vähemalt 25 järglast ja $rel \geq 0.50$ ühe riigi skaalal ja looma staatus selles riigis on ametlik, siis on looma Interbeefi AV ametlik kõikidele hindamises olevatele riikidele.
3. Kui loomal on vähemalt 25 järglast ja $rel \geq 0.50$ ühe riigi skaalal ja sellel loomal on hindamises järglased veel ühes või mitmes riigis, siis on looma Interbeefi AV ametlik kõikidele hindamises olevatele riikidele.

Avaldamise reegliid erinevates maades

Switzerland AWW

EBVs are publishable for all animals included in the evaluation that belong to the breeds mentioned above.

Ireland AWW

Active AI sires with reliability greater than 58% are published in an active bull list.
No restriction on stock bulls and cows.

CAE – No restriction

Czech Republic

AWW –No restriction, CAE –No restriction

Avaldamise reegli erinevates maades

Germany AWW ?

CAE

Bulls: Minimum 30% reliability for RZL

Dams: Minimum 2 calvings

South Africa AWW

Publication criteria: Accuracy > 5%

Latvia AWW

Criteria for official publication of evaluations: 10 daughters

Estonia AWW CAE

Criteria per official publication of evaluations :

At least 10 progenies and accuracy $\geq 50\%$

Interbeefi hindamistulemuste avaldamine

Lihaveiste võõrutusmassi (AWW) aretusväärtus Interbeefi (IB) hindamises

min

max

tõu kood

Eesti registris

riigi tähis

tunnus

järjestus

Formaat

Märts 2022 hindamine

SAWW - võõrutusmassi suhteline aretusväärtus, kus võrdlusloomad keskmine on 100 punkti ja mida suurem on SAWW väärtus keskmisest, seda suurem on looma järglaste võõrutusmass eakaaslastega võrreldes
AV_aww - võõrutusmassi aretusväärtus (kg)

Interbeefi hindamistulemused kuvatakse valitud tõu (tõu kood) loomade kohta. Valikut saab kitsendada SAWW väärtuse alusel (min, max) ja loomade päritoluriigi (riigi tähis) alusel. Riigi tähise "XXX" valimisel kuvatakse loomad päritolumaast sõltumata. Valikut saab kitsendada ka registrisoleku staatuse (Eesti registris) alusel.

Päringu tulemust saab järjestada kasvavalt (asc) või kahanevalt (desc) tunnuste
* SAWW - võõrutusmassi suhteline aretusväärtus,
* Looma_IID - looma Interbeefi kood,
* Looma_isa_IID - looma isa Interbeefi kood,
* synd - looma sünniaasta järgi.

Tõu kood	Pulli kood	Looma_IID	Sünniaasta	Looma nimi	Looma_isa_IID	Looma isa nimi	Järglaste üldarv	AV_aww (kg)	REL%	Järglaste arv Eestis	Karjade arv Eestis	Pulli staatus	saww
AAN		AANESTM000022311399	2020		AANDEUM000359585626	REA SEKTOR S		+63	50				155
AAN		AANESTF000018729399	2016		AANESTM000013771867	NAABO	1	+60	42	1	1		153
AAN		AANESTM000019636238	2017		AANESTM000016190085	RED IKAROS		+58	50				151
AAN		AANESTF000018977233	2019	MARMORLAND ELLEN ERICA V233	AANESTM000018974270	MARMORLAND DRAGON T270		+58	55				151
AAN		AANESTM000021767326	2020		AANDEUM000359971980	AHM CAMPINO		+58	50				151
AAN		AANESTF000018977158	2019	MARMORLAND ELLEN ERICA V158	AANESTM000018974270	MARMORLAND DRAGON T270	1	+54	57	1	1		148

Lihaveiste geneetiline hindamine Eestis

Liisus "Üldine" all

Pulli aretusväärtused:

- Järglaste sünnimass
- Järglaste sünnikergus
- Järglaste kasvukiirus
- Tütarde poegimiskergus
- Tütarde piimakus

Karjasloomade geneetiline tase

Karjasloomade aretusväärtuse erinevus*

F&M AB 2020 Näita

Reg. nr	Nimi	Sugu	Sünnimassi AV (kg)	Sünnimassi Top (%)	Sünnimassi Rel (%)	Sünnikerguse SAV	Sünnikerguse Top (%)	Elus-sünni SAV	Elus-sünni Top (%)	Sünnikerguse Rel (%)	Kasvukiiruse AV võõrutuseni (g)	Kasvukiiruse võõrutuseni Top (%)	Kasvukiiruse AV võõrutusest (g)	Kasvukiiruse võõrutusest Top (%)	Kasvukiiruse Rel (%)	Võõrutus-massi AV (kg)	Võõrutus-massi Top (%)	Aastamassi AV (kg)	Aastamassi Top (%)	Võõrutus-massi Rel (%)	Võõrutus-massi SAV ↑	Interbeefi Rel (%)	Interbeefi võõrutus-massi SAV ¹
23274365		F	+2.2	99	52	-3	80	-2	70	38	+109	10	+21	30	61	+24.6	10	+28	10	61	124	60	126
23274181	PIRGO EMMETT	M	+1.4	90	52	-22	99	+1	60	34	+101	10	+49	10	63	+22.0	10	+30	10	63	121	59	123
22039088	PIRGO EDRIC	M	+0.4	60	52	+4	40	+9	20	35	+108	10	+32	20	62	+20.9	10	+26	10	62	120	59	124
23274198	PIRGO NELL - RED	F	+0.1	50	51	+1	50	-4	90	33	+65	20	+37	20	62	+12.6	20	+19	20	62	113	60	117
22039071	PIRGO GERTIE	F	+2.2	99	53	-10	99	+9	20	38	+30	40	-32	90	63	+7.1	30	+2	50	63	109	61	113
23274297		F	+2.8	99	49	-18	99	-5	90	31	+17	40	-2	60	61	+6.1	40	+6	40	61	108	58	112
22038968	PIRGO NELLE	F	+0.9	80	51	-6	90	-10	99	37	+26	40	+14	40	61	+5.9	40	+8	40	61	108	58	108
22038609	PIRGO CALANDRA	F	+1.6	90	51	-4	80	-8	99	36	-3	60	+46	20	61	+1.8	50	+9	30	61	104	53	101
23274525	PIRGO NIXON	M	-0.4	40	50	+3	40	-8	99	31	+5	50	+4	50	62	+0.2	50	+1	50	62	103	60	111
23274358		F	-1.4	20	51	+3	40	-2	70	36	+5	50	-34	90	62	-1.4	60	-7	70	62	101	59	104
23274563		F	-0.7	30	49	+4	30	-4	80	33	-18	70	+2	50	61	-5.0	70	-5	70	61	98	59	101
22038913	PIRGO MADONNA	F	+0.7	70	49	-6	90	-8	99	33	-29	70	-12	70	61	-5.6	70	-8	70	61	98	59	102
21056161		F	-0.7	30	53	+1	50	-5	90	37	-17	60	-31	90	63	-5.2	70	-10	80	63	98	59	105
23274068	PIRGO TRIXIE	F	-0.9	30	52	+4	40	+6	30	33	-24	70	-31	90	63	-7.1	80	-12	80	63	97	59	102
23274532	PIRGO MAGDA	F	-0.8	30	50	+5	30	+11	10	31	-27	70	-116	99	62	-7.9	80	-27	99	62	96	60	105
24356848	PIRGO BARTOLO	M	-0.8	30	44	+5	30	-1	70	26	-41	80	+42	20	57	-10.0	80	-3	60	57	94	55	110
23273993	PIRGO IVANHOE	M	-1.7	10	51	+11	10	+0	70	33	-36	80	-14	70	62	-10.5	80	-13	80	62	94	60	101
23274495		F	+0.3	60	50	+1	50	+0	60	31	-60	90	-17	70	62	-12.6	90	-15	90	62	92	60	96
23274556		F	+0.4	60	49	-3	70	-5	90	31	-63	90	-30	80	60	-13.3	90	-18	90	60	91	57	99

Keskised näitajad

Valim	Aasta	Tõug	Sugu	Arv	Sünnimass		Sünnikergus		Elussünd		Kasvukiirus võõrutuseni		Kasvukiirus võõrutusest		Võõrutusmass		Aastamass	
					AV (kg)	arv	SAV	arv	SAV	arv	AV (g)	arv	AV (g)	arv	AV (kg)	arv	AV (kg)	arv
Kari	2020	AB	F&M	20	-0.4	20	100	20	100	20	+16	20	+5	20	+2.8	20	+4	20
Eesti	2020	AB	F&M	814	-0.6	814	101	814	101	814	+13	814	+8	364	+2.6	814	+4	364

Pull Pirgo Emmet

Sünnimassi (BW) AV = +0.8 (kg)

Võõrutusmassi (AWW) AV = +24.6 (kg)

Kasvukiiruse (DG) AV = +114 (g)

AB loomade geneetiline tase sünniaasta järgi

SÜND	ARV	BW	AWW	DG
2015	552	-.5	0	0
2016	684	-.6	-1.9	-9
2017	659	-.7	-1.0	-4
2018	860	-.7	-2.6	-12
2019	863	-.7	+1.1	+6
2020	814	-.6	+2.6	+13
2021	987	-.7	+2.1	+10

Pull Pirgo Emmet

Erinevus eakaaslaste tasemest:

Sünnimass $+0.8 - (-0.6) = +1.4$ (kg)

Võõrutusmass $+24.6 - (+2.6) = +22.0$ (kg)

Kasvukiirus $+114 - (+13) = +101$ (g)

Kokkuvõte

Aretusotsuste tegemiseks on informatsioon lihaveiste aretusväärtuste kohta nähtav kolmes erineva sisu ja suunitlusega keskkonnas

- Interbeefi hindamistulemused avaldatakse EPJ kodulehe lihaveiste aretusväärtuste lehel
- Eesti hindamise ametlikud tulemused pullidele avaldatakse programmis Liisu Üldine all
- Karja omanik näeb oma karjasolevate loomade geneetilist taset Liisus Karja analüüs/Aretusväärtused all paljude meil hinnatud aretustunnuste põhjal

Suur aitäh!

www.epj.ee

F. Tuglase 12, Tartu linn,
50094, Eesti

Tel (+372) 738 7700

